

Lieko siltumu atdod kaimiņam un maksā mazāk.

Daudz mazāk!

Iedomājieties namu, kur istabās nav gaismas slēdžu. Apgaismojumu vada centralizēti – pa dienu izslēdz, vakarā paliekot tumšākam, pakāpeniski ieslēdzas apgaismojums. Vēlā vakarā apgaismojums paliek tumšāks un naktī nodrošina maigu krēslu namā.

Teksts: Pēteris Ūsiņš,

«MESA LATVIA», projektu vadītājs

Dažos dzīvokļos būtu lielas lustas ar daudz spēcīgām spuldzēm, citiem - tikai maza, vāja lampiņa. Un maksa par gaismu būtu aprēķināta pēc dzīvokļu platības. Izklausās pēc absurda vai ne? Tieši šādi notiek ar dārgāko komunālo pakalpojumu – apkuri, vairums daudzdzīvokļu namos.

Kā ir radusies šāda situācija?

Pagājušajā gadsimtā dzīvojam energoresursiem bagātā lielvalstī, un siltumenerģija bija ievērojami lētāka. Esošie nami un to apkures sistēmas tika projektētas, paredzot augstu siltumnesēja padeves temperatūru ziemas aukstajās dienās. Pie šādas siltumnesēja temperatūras ievērojami palielinās siltuma zudumi cauruļvados. Apkures sistēmas tika rūpīgi projektētas. Piemēram, 12 stāvu nama 12. stāvā, no kurienes sākas siltuma padeve,

paredzēts 5 sekciju čuguna radiators, 10. stāvā jau bija 6 sekcijas, bet pirmajā 10 -15 sekciju radiators. Pa stāv vadu siltumu dzīvokļi saņem secīgi, un katrs dzīvoklis paņem savu daļu, tādēļ nākamajam paliek mazāk un ir nepieciešams mazliet lielāks radiators, lai saņemtu to pašu siltuma daudzumu. Jau toreiz radiatoriem bija paredzēti un uzstādīti vienkārši regulatori, kas vēl tagad tur atrodas ierūsējuši un neizmantoti.

Šodien, lai dārgi nesildītu dabu, siltumapgādes sistēmu padeves temperatūra ir zemāka un jau vismaz 30 gadus vecie nami arī siltāki nav palikuši. Daudzi vēlējas, lai viņu dzīvokļos būtu siltāks, un nolēma mainīt radiatorus. Vairumā gadījumu to veica «siltuma santehniķis», kurš nomainīja radiatoru pret modernu tērauda paneļu konvektoru un pārbūvēja radiatora pieslēgumu mezglu nereti samazinot cauruļu diametru.

Rezultātā:

Dzīvokļa apsildes efektivitāte ievērojami paaugstinājās, iespējams, pat tik ļoti, ka daļu apkures sezonas tika dzīvots ar pavērtu logu;

samazinātais cauruļu diametrs samazināja plūsmu visā stāv vadā, tādēļ visas telpas vairs un zem šī dzīvokļa saņēma mazāk siltuma;

apsildes jaudas ievērojamā palielināšanās proporcionāli tikpat daudz, samazināja apsildi telpās, kam jāsaņem siltums no tā paša stāv vada zemākos stāvos;

drīz sāk rīkoties arī zemāko stāvu iedzīvotāji, mainīdami radiatorus, pret jaudīgākiem, taču - ar līdzvērtīgām sekām;

individuālas siltuma uzskaites nav, tādēļ radiatoru regulēšana nav nepieciešama - ja būs par karstu, var atvērt logu, un radiators tiek apriekots tikai ar lodveida noslēgšanas ventili.

Šāds scenārijs ir lielākajā daļā daudzdzīvokļu namu, īpaši 9 un 12 stāvu ar augšējo siltumnesēja sadali. Augšējos stāvos ziemā ir 22 līdz 26 grādu silts, vidējos stāvos (ja logi un radiatoru nomainīti) normāla, apakšējos stāvos bieži vien jāprietiek ar 16 līdz 18 grādu temperatūru. Un, protams, maksā visi vienādi un tas ir daudz.

Risinājums?

Parasti glābiņš tiek saskatīts nama siltināšanā, kas ir dārgs, bet patiesi lietderīgs pasākums. Bet palūkosimies uz namu kā termosu: ja tēja tajā atdzīsis pārāk ātri - vai termosu vajag papildus ietīt sedzīnā, vai noskaidrot, kāpēc vāciņš ir vajā un vispirms to aizvērt. Tātad, - pirms ķerties pie vērienīgiem darbiem iesakām pārlicināties, vai būtiska daļa - apkures sistēma un uzskaitē nav aizmirsta.

Dot iespēju regulēt

Katrs radiators jāapriko ar termostātisko vārstu, kas automātiski uztur noteiktu temperatūru telpā, un sniedz iespēju to iestatīt pēc nepieciešamības. Ar termostātisko vārstu var apriko jebkuru radiatoru. Vecos konvektorus gan varētu mainīt. Kopā ar profesionāliem jānovērtē apkures sistēma - tikai uzstādīt regulatorus, vai veikt lielākus darbus. Izmaksas var svārstīties 20-100 latu robežās vienam radiatoram atkarībā no veicamo darbu apjoma un izmantojamiem materiāliem. Darbu izpilde aizņem no dažām nedēļām līdz 2 mēnešiem.

Skaitīt patēriņu, lai piespiestu regulēt

Lai lietotu regulēšanas iespēju, nepieciešama individuālā siltumenerģijas uzskaitē. Tipveida daudzstāvu namos ar stāv vadu apkures sistēmu individuālo uzskaiti var veikt ar siltuma maksas sadalītājiem, kas uzstādāmi uz visiem radiatoriem dzīvokļos. Sadalītāji pārraida savus rādījumus uz datu savācējiem kāpņu telpās. Mainoties mēnesim dati tiek nolasīti vai arī dati tiek pastāvīgi atjaunināti ar interneta datu servera starpniecību. Ēkas apsaimniekotājs informē «MESA LATVIA» par kopēju siltumenerģijas patēriņu apkurei latos un saņem atpakaļ summu sadalījumu pa dzīvokļiem saskaņā ar sadalītāju rādījumiem un sadalījuma aprēķinu pēc «MESA LATVIA» izstrādātas metodes (pēc LVS EN 834:2001). Katrs dzīvoklis saņem patēriņa pārskatu par iepriekšējo mēnesi, kur detalizēti redzams, kā veidojas apkures rēķina summa un katra radiatora patēriņš.

Jau pirmajos mēnešos pēc sistēmas ieviešanas iedzīvotāji iemācās SAPRĀTĪGUS temperatūras uzturēšanas un vēdināšanas ieradumus:

Iejot uz darbu ne tikai izslēdz gaismu, bet arī pazemina temperatūru telpā;

vēdina periodiski atverot logus pilnībā uz īsu laiku (pastāvīgi vēdināšanas režīmā atvērts logs vēdina neefektīvi, bet siltuma patēriņu paliek vairākas reizes).

Šīs uzskaites sistēmas ieviešanas izmaksas ir aptuveni 30 latu par vienu radiatoru. Darbu izpildes termiņš - viena nedēļa. Pēc tam katru apkures sezonas mēnesi «MESA LATVIA» veic: datu savākšanu, apstrādi, patēriņa pārskatu sagatavošanu, sistēmas uzturēšanu un bezmaksas konsultācijas iedzīvotājiem par apkures un vēdināšanas izmantošanas principiem. Izmaksas - 20 līdz 100 latiem apkures sezonas mēnesi, atkarībā no nama lieluma.

Baudīt rezultātu - ekonomiju, komfortu, un saņemt taisnīgu rēķinu

Namos ar «MESA LATVIA» uzskaiti augstākos stāvos esošos dzīvokļos vairs netiek patērēti milzīgi siltuma daudzumi, attiecīgi tas tiek nodots zemākajiem stāviem un

siltuma pietiek visiem. Vairs nav «salstošu» dzīvokļu, kam jāmaksā par siltuma pārtēriņu kaimiņa dzīvoklī.

Novērotā siltumenerģijas ekonomija pēc radiatoru regulatoru un uzskaites sistēmas ieviešanas (bez vispārējās renovācijas) Eizenšteina ielā 49, Rīgā ir 25%, salīdzinot ar identiskiem namiem Eizenšteina ielā 31 un 67 (2002/2003 gada dati).

2009. gada Rīgas Enerģētikas Aģentūras pētījumā par renovētu ēku siltumenerģijas patēriņu četri ekonomiskākie nami apriekoti ar MESA individuālo siltumenerģijas patēriņa uzskaites sistēmu.

Aktuāls piemērs: 2010. gada rudenī renovēts piecstāvu nams Anniņmuižas bulvārī 60, Rīgā - kompleksa renovācija, kura paredzēja arī apkures regulatorus un «MESA LATVIA» siltuma uzskaiti. Apkures maksas vidējās vērtības par janvāri 2011. gadā - 0.35 Ls/m² (ēkas kopējā), 0.24 Ls/m² (taupīgiem dzīvokļiem) 0.47 Ls/m² (lielākiem «siltummiļiem»). Apsekojot taupīgākos dzīvokļus cilvēki vilnas zeķes un džemperos netika novēroti - pagaidām zemāka konstatētā temperatūra bija 20 grādi. Tas nozīmē, ka regulējot apkures sistēmu, ekonomija būtu lielāka, un daudziem vēl jābūtu efektīvi lietot radiatoru regulatorus un pareizi vēdināt telpas.

«MESA LATVIA» - pieredzējis un uzticams partneris

«MESA LATVIA» pirmie apriektie nami Latvijā darbojas jau desmito gadu. Šobrīd kopumā ap 50 namu Latvijā ir apriekoti ar MESA uzskaites sistēmām. Uzņēmums strādā 10 pilsētās no Liepājas līdz Jēkabpīlij. Ir būtiski arī vairākus gadus pēc sistēmas ieviešanas katra mēneša sākumā saņemt aprēķinus, lai laikus izrakstītu rēķinus iedzīvotājiem. Iedzīvotājiem ir svarīgi katru mēnesi iepazīties ar detalizētu patēriņa pārskatu.

Balstoties uz uzkrāto pieredzi un sadarbību ar būvniekiem varam palīdzēt apkures sistēmas renovācijas risinājumu izvēlē. Gan «MESA LATVIA» uzskaitē, gan apkures sistēmas renovācija atbilst ERAF fondu līdzekļiem, kas paredz 50% līdzfinansējumu no kopējās summas. Iesakām izvēlēties jūsu namam piemērotu energoefektivitāti paaugstināšanu pasākumu komplektu un pieņemt, kamēr šāds piedāvājums aktuāls.

«MESA LATVIA»

Tālrunis: 29554473

E-pasts: mesa@mesa.lv

Mājaslapa: www.mesa.lv

